

Täysistunto

Torstai 2.5.2024 klo 16.01—0.46

12. Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 44/2024 vp

Lähetekeskustelu

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Lähetekeskustelua varten esitellään päiväjärjestyksen 12. asia. Puhemiesneuvosto ehdottaa, että asia lähetetään liikenne- ja viestintävaliokuntaan.

Keskusteluun varataan tässä vaiheessa enintään 30 minuuttia. Jos puhujalistaa ei tässä ajassa ehditä käydä loppuun, asian käsittely keskeytetään ja sitä jatketaan muiden asiakoh-
tien jälkeen. — Ja nyt esittelijänä jälleen ministeri Ranne, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.44 Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne (esittelypuheenvuoro): Arvoisa rouva puhemies! Esittelen sähköisen viestinnän palvelulain muuttamista koskevan hallituksen esityksen eduskunnalle. Eli nyt kyseessä on esitys, jolla poistettaisiin kaapeliradion siirtovelvoite, ja tässä on tavoitteena mahdollistaa kaapeliverkoissa tehokkaampi verkon käyttö ja laadullisesti parempien yhteyksien tarjoaminen. Lisäksi saatetaan kansallinen siirtovelvoitesääntely vastaamaan EU-sääntelyn asettamia vaatimuksia. Radion siirtovelvoitteen poistumiselle esitetään vuoden siirtymäaikaa, eli velvoite päättyisi 30.6.2025.

Esityksellä myös täydennettäisiin radioluvan ja radiotaajuuksien varauksen peruuttamisedellytyksiä. Tavoitteena on täydentää peruuttamisedellytyksiä kansallisen turvallisuuden sekä tiettyjen rikoslaissa rangaistavaksi säädettyjen rikosten kuten terrorismirikosten osalta. Lisäksi esitys sisältää pienempiä ja teknisluontoisempia muutoksia televisio- ja radiotoiminnan valvontamaksun perimiseen ja markkinaehtoiseen taajuusmaksuun.

Esityksellä siis parannetaan tilannetta. Ja sen voisin oikeastaan tähän todeta, että meillä on ollut laaja virkamiestyöryhmä, jossa on ollut edustus Puolustusvoimista, liikenne- ja viestintäministeriöstä, Huoltovarmuuskeskuksesta, Traficomista, sisäministeriöstä ja sosiaali- ja terveysministeriöstä. Tämä työryhmä on siis suositellut radion siirtovelvoitteen poistoa, ja lisäksi he ovat korostaneet — kuten mekin ministeriössä — että tämän lisäksi tarvitaan erillinen hanke, jossa vaaratiedotejärjestelmää kehitetään pikaisesti. — Näin lyhyesti.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Ovaska.

18.46 Jouni Ovaska kesk: Arvoisa rouva puhemies! Tämäkin on tärkeä ja hyvä esitys. Ehkä se kysymys herää tästä siirtymäajasta, että onko sille tarvetta olla noin pitkä vai voi-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2024 vp

siko se olla jopa lyhyempikin. Tämähän ei koske kovin suurta joukkoa lopulta. Tietysti ymmärrän, että kaikkien pitää olla varautuneita siihen, mutta tästäkin on vuosikausia jo käyty keskustelua, ja olen ymmärtänyt jo pidemmältä ajalta, että nämä yritykset tietysti toivovat, että niin sanotusti kaistaa vapautuu sieltä nopeasti.

Kaiken kaikkiaan lakiesitys on osa suurempaa kokonaisuutta, ja varmasti joskus myöhemmin taas tulee keskusteluun televisiopuolikin, mutta mielestäni on nyt hyvä, että me keskitymme tähän radioasiaan ja näihin siirtovelvoitteisiin siinä ja huolehditään kuitenkin, että televisio edelleen säilyy, niin kuin se tällä hetkellä laissa on.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Furuholm.

18.47 Timo Furuholm vas: Arvoisa rouva puhemies! Muutama huomio tästä hallituksen esityksestä, jonka merkittävin sisältö, kuten edellä mainituissa puheenvuoroissa kävi ilmi, on tämä kaapeliradion siirtovelvoitteen poistaminen. On perusteltua, että tällaisesta vanhentuneesta tekniikasta eroon hankkiudutaan ja päästetään kehitys kehittymään.

On pakko silti alleviivata tämänkin esityksen kohdalla tätä lyhyttä lausuntoaikaa, jonka johdosta esimerkiksi oikeusministeriö ei päivitettyyn esitykseen lausuntoa kerinnyt antaa, etenkin kun aikaisemmalla lausuntokierroksella ministeriöllä oli huomioita liittyen tähän esitykseen. Painotan, että kiire on aina huono tekosyy, kun uutta lainsäädäntöä tehdään.

Toiseksi, kun tämä siirtovelvoitteen poistaminen johtaa eittämättä siihen, että radio ei kaikissa kotitalouksissa kohta kuulu, on tärkeää turvata ja huomioida kaikkien suomalaisten oikeus tiedonsaantiin. Esimerkiksi näkövammaisille, joita on yli 50 000 maassamme, radio on erityisen tärkeä tiedonsaannin väline, ja on syytä ottaa huomioon heidän oikeutensa, kun tämä siirtovelvoite poistetaan.

Kun valiokuntamme puheenjohtaja Ovaska tässä totesi tämän siirtymäajan tarpeellisuudesta, niin kyllä itse sanoisin, että liittyen esimerkiksi juuri tähän edellä mainittuun asiaan pidän tärkeänä, että siirtymäaika on riittävän pitkä ja että tästä tulevasta muutoksesta tiedotetaan hyvin. Mutta kuten aina, olen varma, että valiokuntamme tästäkin esityksestä loihii hyvän mietinnön, joka ottaa huomioon nämä eri näkökulmat. — Kiitos. [Jouni Ovaska: Erinomaisen!] — Erinomaisen, joo.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: Kiitoksia. — Edustaja Perholehto.

18.49 Pinja Perholehto sd: Kiitos, arvoisa rouva puhemies! Tätä niin sanottua must carry-muutostahan valmisteltiin jo viime kaudella, ja silloin sekä pandemian mutta myös Venäjän Ukrainassa aloittaman hyökkäyssodan johdosta nousi esiin yksi keskeinen ongelma-kohta muutoin tässä ihan itsessään ehkä aika kiistattomassakin hallituksen esityksessä, nimittäin nämä hätätiedotteet ja niihin liittyvä läpipääsy. Tähän myös osa lausunnonantajista, muun muassa Hätäkeskuslaitos, on jo tässä vaiheessa kiinnittänyt huomiota. Se on arvioinut, että vaaratiedotteet tavoittavat tälläkin hetkellä vain noin puolet ihmisistä. Radiosahan näitä hätätiedotteita ajetaan ulos pelkästään Ylen kanavilla. Jos puolet ihmisistä tällä hetkellä saa hätätiedotteen ja tämä radion kautta oleva tavoittavuus on noin 6—8 prosenttiyksikköä, niin se voi ehkä kuulostaa määrällisesti aika pieneltä, mutta kun kyse on näinkin perustavanlaatuisesta asiasta, niin silloin yksikin prosentti on kohtuullisen paljon. Sen takia toivon, että kun tämä valiokuntaankin tästä vielä lähetetään, niin varmasti liikenne- ja viestintävaliokunta osaltaan kiinnittää erityistä huomiota muun muassa tähän, sillä on kyl-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 44/2024 vp

lä niin, että nämä hätätiedotteet jos mitkä ovat senkaltaisia asioita, joista on jokaisella suomalaisella oikeus saada tietoa, kun sitä on tarvetta saada. Varmasti sitten yhteistyössä, toivottavasti aika poikkipoliittisesti, voimme löytää sellaisia ratkaisuja, joissa taataan se, että jos ei tätä kautta tietoa tule, niin jotakin muuta kautta kyllä.

Ensimmäinen varapuhemies Paula Risikko: No niin, kiitoksia. — Haluaako ministeri tähän vastata? Olkaa hyvä, kaksi minuuttia.

18.51 Liikenne- ja viestintäministeri Lulu Ranne: Kiitoksia! Ihan lyhyesti:

Nämä huolet ovat yhteisiä, ja sen takia oikeastaan jo mainitsin tuossa esittelypuheen-vuorossa vielä tämän virkahenkilöiden työryhmän. Kyllä meillä on yhteisesti se huoli siitä, että varmistetaan vaaratiedotteet, niin että siellä kaikki saavat tiedon, niin kuin kuuluu. Siinä tosiaan olivat myöskin sisäministeriö ja hyvin laaja porukka mukana.

Kiitän jo tässä vaiheessa valiokuntaa. Tämä on tärkeä muutos meidän kaikkien osalta. — Kiitoksia.

Keskustelu päättyi.

Asia lähetettiin liikenne- ja viestintävaliokuntaan.